13/11/2022

Εκκλησία της Κύπρου: Η επόμενη ημέρα – Τι προβλέπει ο Καταστατικός Χάρτης για την εκλογή νέου Αρχιεπισκόπου

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Η Κύπρος αποχαιρέτησε το Σάββατο 12 Νοεμβρίου 2022, τον Ποιμενάρχη της, τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, μέσα κλίμα έντονης συγκίνησης. Αύριο Δευτέρα, συνέρχεται εκ νέου η Ιερά Σύνοδος προκειμένου να λάβει αποφάσεις για τις Αρχιεπισκοπικές Εκλογές και την επόμενη ημέρα στην Εκκλησία της Κύπρου.

Υπενθυμίζεται ότι σε δηλώσεις του την περασμένη εβδομάδα, ο Τοποτηρητής του Θρόνου, **Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεώργιος**, ερωτηθείς σχετικά με το ενδεχόμενο Αρχεπισκοπικών Εκλογών μετά τα Χριστούγεννα απάντησε καταρχάς ότι *«δεν μιλήσαμε για εκλογές, γιατί θεωρούμε ότι είναι ασέβεια, ενώ η σορός η μακαριστού είναι ακόμα άταφη, να μιλάμε για τη διαδοχή».*

Γράφει η Δέσποινα Σωτηρίου

Στη συνέχεια, ανέφερε ότι την ερχόμενη Δευτέρα, στις 10 το πρωί, συνέρχεται ξανά η σύνοδος για το θέμα των εκλογών. *«Υπάρχουν κάποιες προθεσμίες που δίνονται από το καταστατικό, αλλά αυτές μπορεί να ξεπεραστούν, εάν υπάρχουν προβλήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσουμε»,* είπε χαρακτηριστικά.

Η σύνθεση της Ιεράς Συνόδου είναι η εξής:

1. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β΄ (χηρεύουσα η θέση του Αρχιεπισκόπου)
2. Μητροπολίτης Πάφου κύριος Γεώργιος
3. Μητροπολίτης Κιτίου κύριος Νεκτάριος
4. Μητροπολίτης Κυρηνείας κύριος Χρυσόστομος
5. Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κύριος Ἀθανάσιος
6. Μητροπολίτης Μόρφου κύριος Νεόφυτος
7. Μητροπολίτης Κωνσταντίας – Ἀμμοχώστου κύριος Βασίλειος
8. Μητροπολίτης Κύκκου καὶ Τηλλυρίας κύριος Νικηφόρος
9. Μητροπολίτης Ταμασοῦ καὶ Ὀρεινῆς κύριος Ἡσαΐας

10. Μητροπολίτης Τριμυθοῦντος καὶ Λευκάρων κύριος Βαρνάβας
11. Ἐπίσκοπος Καρπασίας κύριος Χριστοφόρος
12. Ἐπίσκοπος Ἀρσινόης κύριος Παγκράτιος
13. Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κύριος Νικόλαος
14. Ἐπίσκοπος Λήδρας κύριος Ἐπιφάνιος
15. Ἐπίσκοπος Χύτρων κύριος Λεόντιος
16. Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως κύριος Πορφύριος
17. Ἐπίσκοπος Μεσαορίας κύριος Γρηγόριος

Ο Καταστατικό Χάρτης

Τι προβλέπει ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Κύπρου για την Εκλογή Αρχιεπισκόπου

Άρθρο 19

Εκλογή Αρχιεπισκόπου

1. Αμέσως μετά τη χηρεία του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, ο πρώτος κατά την τάξη, από τους εν ενεργεία Μητροπολίτες αναλαμβάνει την προσωρινή διοίκησή του, ως τοποτηρητής μέχρι την εκλογή και ενθρόνιση του νέου Αρχιεπισκόπου. Αν ο καλούμενος Τοποτηρητής κωλύεται, ή αποποιείται, αναλαμβάνει ο επόμενος κατά την τάξη, από τους εν ενεργεία Μητροπολίτες.

2. Ο Τοποτηρητής ασκεί την προσωρινή διοίκηση της αρχιεπισκοπής μόνο στα συνήθη και απαραίτητα , για την εύρυθμη λειτουργία της, χωρίς να επιτρέπεται κατά τα λοιπά οποιαδήποτε μεταβολή στο καθεστώς είτε των προσώπων είτε των πραγμάτων.

Άρθρο 20

Εκλόγιμοι για τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο είναι: α) όλοι οι Αρχιερείς της Εκκλησίας της Κύπρου, και β) όσοι έχουν τα, κατά το άρθρο 30, προς αρχιερατεία προσόντα

Άρθρο 21

1. Ο τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου έχει την υποχρέωση να στείλει, εντός δέκα ημερών από τη χηρεία του Θρόνου, δύο εγκυκλίους, μία προς τους εφημέριους, με την οποία εντέλλεται την κατάρτιση, ή αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων, εντός δεκαπέντε ημερών από την έκδοση της εγκυκλίου, και μία δεύτερη προς όλο το πλήρωμα της Εκκλησίας, με την οποία ορίζει την ημέρα για την εκλογή του τρίτου προσώπου, εντός 40 ημερών από τη χηρεία του Θρόνου.

Η παράταση των προθεσμιών είναι δυνατή μόνο για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση της Ιεράς Συνόδου.

2. Η Ιερά σύνοδος σε περίπτωση αδυναμίας του τοποτηρητή να ανταποκριθεί στις παραπάνω υποχρεώσεις του, μπορεί να αναθέσει την τοποτηρητεία στον επόμενο, κατά την τάξη, Μητροπολίτη κ.ο.κ

Άρθρο 22

Η διαδικασία εκλογής για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου, διεξάγεται σε δύο στάδια: α) την κατάρτιση του τριπροσώπου, με καθολική ψηφοφορία και β) την εκλογή του Αρχιεπισκόπου από την Ιερά σύνοδο.

Άρθρο 23

1. Κατά την ημερομηνία που ορίστηκε από τον Τοποτηρητή στην αποσταλείσα εγκύκλιο, διεξάγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, εκλογές, για την κατάρτιση του τριπροσώπου. Δικαίωμα ψήφου έχουν όλοι οι ορθόδοξοι χριστιανοί ηλικίας άνω των 18 ετών, όσοι διαμένουν μόνιμα, τουλάχιστον από ενός έτους στην Κύπρο και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο ψηφοφόρων, ο οποίος εγκρίνεται από την Ιερά σύνοδο.
2. Ο κατάλογος των εκλογέων κάθε ενορίας, ή κοινότητας, δημοσιεύεται με ανάρτησή του στους Ιερούς Ναούς και στην ηλεκτρονική σελίδα της Εκκλησίας της Κύπρου. Καθένας, που έχει έννομο συμφέρον, δικαιούται να υποβάλει εντός τριών ημερών, μέσω του ιερέως της ενορίας, ένσταση για τον κατάλογο στον οικείο Αρχιερέα. Ο Αρχιερέας αφού εξετάσει τις ενστάσεις, αποφαίνεται αιτιολογημένα και ανέκκλητα, πέντε μέρες το αργότερο πριν από την καθορισμένη, για την εκλογή του τριπροσώπου, ημερομηνία.
3. Για τον καταρτισμό του καταλόγου των εκλογέων και την τήρηση της εκλογικής διαδικασίας , η Ιερά σύνοδος μπορεί, για την ομαλή διεξαγωγή των εκλογών, να συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους.
4. Σε κάθε ενορία χρέη Εφορευτικής Επιτροπής εκτελεί η Ενοριακή Επιτροπή. Σε ενορίες, όπου θα υπάρξουν περισσότερα εκλογικά κέντρα, η Εφορευτική Επιτροπή ορίζεται από τον οικείο Αρχιερέα.
5. Κάθε ψηφοφόρος δικαιούται να ψηφίσει έναν από τους εκλογίμους για την κατάρτιση του τριπροσώπου.
6. Κάθε ψηφοδέλτιο είναι λευκό και φέρει τη σφραγίδα της Εφορευτικής Επιτροπής. Ο ψηφοφόρος να γράφει ιδιοχείρως το όνομα του προς αρχιεπισκοπείαεκλογίμου της προτιμήσεώς του. Εάν ο ψηφοφόρος αδυνατεί να εκφράσει γραπτώς τη βούλησή του, ο πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής είναι υποχρεωμένος να αναγράψει στο ψηφοδέλτιο το όνομα, που υποδεικνύεται από αυτόν.

Άρθρο 24

1. Μετά την ολοκλήρωση της καταμέτρησης των ψήφων στα εκλογικά κέντρα, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας αποστέλλονται στον Τοποτηρητή. Κάθε ψηφοφόρος μπορεί να υποβάλει, εντός τριών ημερών, στην Ιερά σύνοδο ενστάσεις για την εκλογική διαδικασία. Εντός πέντε ημερών, από το πέρας της προθεσμίας υποβολής των ενστάσεων, η Ιερά σύνοδος συγκαλείται από τον Τοποτηρητή, αποφαίνεται οριστικά για αυτές και προχωρεί, στη συνέχεια, στην επικύρωση των αποτελεσμάτων και στην κατάρτιση του τριπροσώπου, από τα τρία πρόσωπα που πλειονοψήφησαν. Σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση κατά τη συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου. Εντός τριών ημερών από την κατάρτιση του τριπροσώπου, η Ιερά σύνοδος συγκαλείται από τον Τοποτηρητή για την εκλογή του Αρχιεπισκόπου.
2. Πριν από την εκλογή τελείται Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό από τον

τελευταίο, κατά την τάξη, από τους μη περιλαμβανομένους στο τριπρόσωπο εν ενέργεια Μητροπολίτες. Στη συνέχεια, η Ιερά σύνοδος συνέρχεται στο Μεγάλο Συνοδικό και προβαίνει στην εκλογή με μυστική ψηφοφορία.

3. Αρχιεπίσκοπος αναδεικνύεται από το τριπρόσωπο εκείνος που συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της Ιεράς Συνόδου. Αν αυτή δεν επιτευχθεί, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται, στην ίδια συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου, μεταξύ των δύο προσώπων που πλειονοψήφησαν, και Αρχιεπίσκοπος αναδεικνύεται εκείνος που λαμβάνει τις περισσότερες ψήφους. Στην περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση. Μετά την εκλογή του Αρχιεπισκόπου τα μέλη της Ιεράς Συνόδου κατέρχονται στον Καθεδρικό Ναό για την τέλεση της Κανονικής Πράξεως.
4. Η χειροτονία, εάν ο εκλεγμένος δεν είναι Αρχιερεύς, και η ενθρόνιση γίνονται εντός 15 ημερών από την εκλογή. Η εκλογή του νέου Αρχιεπισκόπου, καθώς και η ημερομηνία ενθρονίσεώς του ανακοινώνονται από τον Τοποτηρητή στους Προκαθημένους των Ορθοδόξων Εκκλησιών.
5. Εφόσον, κατά τη διαδικασία της εκλογής, ο Τοποτηρητής παραλείψει να εφαρμόσει τις διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη ή αμελήσει να συγκαλέσει την Ιερά σύνοδο, αυτή συγκαλείται από τον επόμενο την ταξη Μητροπολίτη κ.ο.κ., ο οποίος αναλαμβάνει εφεξής και την τοποτηρητεία.

Άρθρο 30

Προσόντα των προς αρχιερατεία εκλογίμων

1. Εκλόγιμοι προς αρχιερατεία είναι οι άγαμοι κληρικοί (πρεσβύτεροι, ή διάκονοι), που έχουν τα εξής προσόντα: α) πτυχίο αναγνωρισμένης Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής, β) δεκαετή ευδόκιμη διακονία με την ιδιότητα του κληρικού, ή μοναχού, και γ) ηλικία 35 ετών συμπληρωμένη.
2. Η Ιερά σύνοδος έχει τη δυνατότητα, σε ιδιαζόντως εξαιρετικές περιπτώσεις, να δεχθεί ως εκλόγιμο και κληρικό, εγνωσμένου ήθους και κύρους, που δεν έχει πτυχίο Θεολογικής Σχολής.